

**EUROPOS SĄJUNGOS
TARYBA**

**Briuselis, 2004 m. gruodžio 8 d. (10.12)
(OR. en)**

**14292/1/04
REV 1**

CONCL 3

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam : Delegacijoms

Dalykas: **BRIUSELIO EUROPOS VADOVŲ TARYBA
2004 M. LAPKRIČIO 4–5 D.**

PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS IŠVADOS

Delegacijoms pridedamos peržiūrėtos Briuselio Europos Vadovų Tarybos (2004 m. lapkričio 4-5 d.) pirmininkaujančios valstybės narės išvados.

-
1. Europos Vadovų Taryba pirmiausia apsvarstė pasirengimą Lisabonos strategijos tarpinei peržiūrai, laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę: Hagos programą, informavimą apie Europą.
Ji taip pat surengė diskusijas su Irako Ministru Pirmininku I. Allawi.
 2. Europos Vadovų Tarybos susitikimas prasidėjo Europos Parlamento pirmininko Josep Borrell pranešimu, po kurio buvo pasikeista nuomonėmis.
 3. Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį į Europos Parlamento diskusijų dėl įgaliojimų suteikimo paskirtajai Komisijai rezultatus. Ji teigiamai įvertino naują paskirtųjų Komisijos narių sąrašą, kurį pateikė Komisijos pirmininko pareigas eiti pasiūlytas José Manuel Barroso. Taryba šį sąrašą patvirtino bendru sutarimu su paskirtuoju pirmininku. Europos Vadovų Taryba išreiškė viltį, kad ši Komisija bus patvirtinta ir galės kuo greičiau pradėti eiti pareigas.
 4. Europos Vadovų Taryba su dideliu džiaugsmu pažymėjo, kad 2004 m. spalio 29 d. Romoje visų valstybių narių vardu buvo iškilmingai pasirašyta Sutartis dėl Konstitucijos Europai.

I. LISABONOS STRATEGIJA: PASIRENGIMAS TARPINEI PERŽIŪRAI

5. Europos Vadovų Taryba patvirtino 2000 m. kovo mėn. Lisabonoje pradėto proceso pagrįstumą ir aktualumą; jo paskirtis – iš esmės patobulinti Europos šalių ekonomikos konkurencingumą, pasitelkiant subalansuotą strategiją, atspindinčią ekonominius, socialinius ir aplinkos apsaugos aspektus. Ji paskatino Tarybą tęsti nuo pavasarį įvykusio susitikimo pasiektą pažangą ir išlaikyti darbo tempą. Ji dar kartą pabrėžė valstybių narių sutartų priemonių įgyvendinimo svarbą.

-
6. Europos Vadovų Taryba pabrėžė tarpinės peržiūros Europos Vadovų Tarybos susitikime 2005 m. pavasarį svarbą, nes ji suteiks naują stimulą Lisabonos strategijos įgyvendinimui. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Aukšto lygio grupės, patariančios Europos Komisijai dėl pasirengimo tarpinei peržiūrai, pirmininko Wim Kok pasisakymą. Po pasisakymo buvo pasikeista nuomonėmis.
 7. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Europos Komisijos ketinimą Lisabonos strategijos įgyvendinimą toliau laikyti esmine jos politikos dalimi. Tuo tikslu ji paragino Komisiją, atsižvelgiant į naujus sunkumus, iki 2005 m. sausio mėn. pabaigos pateikti tarpinei peržiūrai atlikti reikalingus pasiūlymus. Šiuose išsamiuose pasiūlymuose turėtų būti atsižvelgta į Wim Kok vadovaujamos Aukšto lygio grupės ataskaitą ir į valstybių narių nuomones. Juose taip pat bus atsižvelgta į būsimą Tvaraus vystymosi strategijos peržiūrą. Europos Vadovų Taryba paragino Tarybą laiku išnagrinėti šiuos pasiūlymus ir tikisi tolesnių konkrečių veiksmų, siekiant sėkmingai įgyvendinti visus Lisabonos strategijos aspektus.
 8. Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį į pasikeitimą nuomonėmis Trišaliame socialinių reikalų aukščiausio lygio susitikime ir, pripažindama svarbų socialinių partnerių vaidmenį visais lygiais, pirmiausia darbo rinkos modernizavimo ir pokyčių prognozavimo srityje, paragino juos dalyvauti tarpinėje peržiūroje siekiant veiksmingiau įgyvendinti Lisabonos strategiją.
 9. Europos Vadovų Taryba su džiaugsmu pažymėjo, kad pradėta vykdyti veiksmų programa siekiant paspartinti bendrą iniciatyvą dėl geresnio reglamentavimo. ES institucijos labai pasistūmėjo plėtodamos bendrą poveikio įvertinimo metodiką ir pritaikydamos darbo metodus supaprastinimo programai, kaip numatyta Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros.

-
10. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino spalio 21 d. Tarybos (ECOFIN) išvadas. Atsižvelgdama į tai, ji atkreipė dėmesį pirmiausia į:
- paramą, suteiktą bendros metodikos, kurios paskirtis – įvertinti administracinę naštą, plėtotei;
 - Komisijos ketinimą netrukus pateikti komunikatą šiuo klausimu;
 - Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimą vykdant bandomuosius projektus, skirtus tolesniam tokios metodikos apibrėžimui, kurie turi būti kaip galima greičiau užbaigti 2005 m.
- Europos Vadovų Taryba paragino Komisiją taikyti šią metodiką rengiant poveikio įvertinimo gaires ir darbo metodus supaprastinimo srityje bandomiesiems projektams pasibaigus.
11. Europos Vadovų Taryba, pripažindama svarbų Europos Parlamento vaidmenį šioje srityje, palankiai įvertino Komisijos ir Tarybos pasiektą pažangą nustatant Tarybos prioritetus dėl dabartinių Bendrijos teisės aktų supaprastinimo, vadovaujantis . Ji paragino Komisiją įtraukti šiuos prioritetus į savo nuolat atnaujinamą supaprastinimo programą. Ji pažymėjo, kad prioritetus gali reikėti nustatyti aplinkos apsaugos, transporto ir statistikos sektoriuose. Ji paragino Tarybą tęsti darbą visų pirma šiuose atrinktuose sektoriuose ir susitikime lapkričio mėn. susitarti dėl prioritetų, pateikiant galutinį 10–15 teisės aktų sąrašą.
12. 2005 m. pavasarį Europos Vadovų Taryba, atsižvelgdama į Lisabonos strategijos tarpinę peržiūrą, aptars geresnio reglamentavimo klausimus.
13. Galiausiai, pasirengimo tarpinei peržiūrai kontekste Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį į Prancūzijos, Vokietijos, Ispanijos ir Švedijos valstybių ir vyriausybių vadovų laišką, kuriame nurodoma demografinių veiksnių svarba formuojant ekonominę bei socialinę Europos ateities raidą ir raginama parengti „Europos jaunimo paktą“.

II. LAISVĖS, SAUGUMO IR TEISINGUMO ERDVĖ: HAGOS PROGRAMA

14. Europos Sąjungos ir jos valstybių narių saugumas įgijo naujos svarbos, ypač po teroro aktų, įvykdytų 2001 m. rugsėjo 11 d. Jungtinėse Valstijose ir 2004 m. kovo 11 d. Madride.

Europos piliečiai pagrįstai tikisi, kad Europos Sąjunga, užtikrindama pagarbą pagrindinėms laisvėms ir teisėms, vadovausis veiksmingesniu bendru požiūriu į tarptautines problemas, pvz., neteisėtą migraciją, neteisėtą žmonių įvežimą ir prekybą žmonėmis, terorizmą ir organizuotą nusikalstamumą.

15. Praėjus penkeriems metams nuo Europos Vadovų Tarybos susitikimo Tamperėje, kai ji susitarė dėl programos, tapusios svarbių pasiekimų laisvės, saugumo ir teisingumo srityje pagrindu, laikas parengti naują programą, įgalinančią Sąjungą toliau veikti remiantis šiais pasiekimais ir veiksmingai spręsti naujas problemas, su kuriomis jai teks susidurti. Šiuo tikslu ji patvirtino prie šių išvadų pridedamą naują daugiametę programą ateinantiems penkeriems metams, kuri bus vadinama Hagos programa. Ši programa atspindi Sutartyje dėl Konstitucijos Europai išreikštus siekius. Joje atsižvelgiama į Komisijos ataskaitą, kurią Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino 2004 m. birželio mėn., ir Rekomendaciją dėl balsavimo kvalifikuota balsų dauguma ir bendro sprendimo procedūros taikymo, kurią Europos Parlamentas priėmė 2004 m. spalio 14 d.

16. Hagos programa apima visus su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve susijusių politikos krypčių aspektus, įskaitant išorės aspektus, pirmiausia pagrindines teises ir pilietybę, prieglobstį ir migraciją, sienų valdymą, integraciją, kovą su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, bendradarbiavimą teisingumo srityje bei policijos bendradarbiavimą, ir civilinę teisę; narkotikų strategija bus įtraukta 2004 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba taip pat mano, kad itin svarbu sukurti tinkamas Europos teises priemones ir sustiprinti susijusių nacionalinių įstaigų praktinį bei operatyvinį bendradarbiavimą, taip pat laiku įgyvendinti sutartas priemones.

-
17. Atsižvelgdama į šią programą, Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją 2005 m. pateikti veiksmų planą, kuriame būtų pasiūlymai dėl konkrečių veiksmų, taip pat jų priėmimo ir įgyvendinimo tvarkaraštis. Be to, ji ragina Komisiją pateikti Tarybai metinį pranešimą apie Sąjungos priemonių įgyvendinimą („pažangos lentelė“). Šiuo tikslu valstybės narės turi teikti reikiamą informaciją. Šiame kontekste Europos Vadovų Taryba pabrėžė skaidrumo ir Europos Parlamento dalyvavimo svarbą.
 18. Europos Vadovų Taryba paragino Tarybą užtikrinti, kad būtų laikomasi visų šių priemonių tvarkaraščio.
 19. Nepažeidžiant 2007–2013 m. finansinės programos, Europos Vadovų Taryba pažymėjo, kad turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei skirtos daugiametės darbotvarkės finansinį poveikį.
 20. Europos Vadovų Taryba Hagos programos pažangą apžvelgs iki Konstitucijos sutarties įsigaliojimo (2006 m. lapkričio 1 d.).

III. INFORMAVIMAS APIE EUROPA

21. Europos Vadovų Taryba dar kartą paminėjo būtinybę geriau informuoti piliečius apie Sąjungos atliekamo darbo svarbą ir palankiai vertina šiai temai skirtą Europos reikalų ministrų posėdžio rezultatus. Ji taip pat ragina ateityje pirmininkausiančias valstybes nares tęsti diskusijas šia tema ir apsvarstyti galimybę prieš Europos Vadovų Tarybos susitikimus rengti per televiziją transliuojamas viešas diskusijas su Europa susijusiais klausimais. Pagrindinės vertybės Europos piliečiams yra bendros, o nacionalinio ir Europos lygio politikų pareiga yra parodyti jiems Europos projekto aktualumą bei dėti pastangas, kad jie dalyvautų sprendimų priėmimo procese, skatinant viešas diskusijas ir aktyvų pilietiškumą.

-
22. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino tai, kad Komisija toliau skiria ypatingą svarbą informavimui bei tai, kad Komisija ketina iki Europos Vadovų Tarybos susitikimo 2005 m. birželio mėn. iš anksto pateikti savo informavimo strategiją.
23. Europos Vadovų Taryba dar kartą paminėjo, kad Konstitucijos sutarties ratifikavimo procesas yra svarbi galimybė informuoti visuomenę su Europa susijusiais klausimais. Valstybės narės gali keistis su šiuo procesu susijusia informacija ir patirtimi nepaisant to fakto, kad su ratifikavimu susijusių kampanijų rengimas yra kiekvienos valstybės narės atsakomybė.

IV. PLĖTRA

24. Europos Vadovų Taryba išklaušė Europos Komisijos pirmininko pasisakymą apie pažangos ataskaitas, strategijos dokumentą dėl plėtros ir rekomendacijas, susijusias su keturiomis šalimis kandidatėmis, taip pat apie tyrimą, susijusį su klausimais, kylančiais dėl galimos Turkijos narystės Europos Sąjungoje, kuri Komisija paskelbė 2004 m. spalio 6 d.
25. Europos Vadovų Taryba patvirtino, kad, atsižvelgdama į ankstesnes išvadas, likusius su plėtra susijusius klausimus ji spręs 2004 m. gruodžio mėn. įvyksiančiame susitikime.

V. IŠORĖS REIKALAI

JAV prezidento rinkimai

26. Europos Vadovų Taryba nuoširdžiai pasveikino Prezidentą George W. Bush dar kartą išrinktą Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentu. Mūsų glaudi transatlantinė partnerystė, pagrįsta bendromis vertybėmis, yra Europos politikos kuriant tarptautinę taiką, saugumą ir gerovę, pagrindas. Mūsų gilūs politiniai, ekonominiai ir kultūriniai ryšiai lėmė abipusę natūralią ir nepakeičiamą partnerystę.

-
27. Europos Sąjunga ir Jungtinės Amerikos Valstijos yra drauge atsakingos už esminių grėsmių ir iššūkių, pavyzdžiui, regioninių konfliktų, ypač Artimuosiuose Rytuose, terorizmo, masinio naikinimo ginklų platinimo, AIDS ir skurdo, įveikimą. Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos taip pat turėtų toliau glaudžiai bendradarbiauti siekdamos užtikrinti derybų dėl prekybos Dohos raundo sėkmę.
28. ES ir ją sudarančios valstybės narės tikisi glaudaus bendradarbiavimo su Prezidentu G. W. Bush ir jo naująja administracija siekiant bendromis pastangomis, įskaitant daugiašalių institucijų veiklą, skatinti teisinės valstybės principo laikymąsi ir kurti teisingą, demokratišką bei saugų pasaulį.

Sudanas

29. Europos Vadovų Taryba išreiškė didelį susirūpinimą dėl padėties Darfūre (Sudane) ir pabrėžė pagarbos žmogaus teisėms bei saugumo sąlygų gerinimo svarbą. Ji paragino Sudano Vyriausybę ir kitas šalis laikytis tarptautinės bendruomenės iškeltų reikalavimų. Europos Vadovų Taryba pakartojo toliau remianti Afrikos Sąjungą ir patvirtino savo pasirengimą teikti pagalbą bei dalintis patirtimi Afrikos Sąjungai plečiant misiją Darfūre. Atsižvelgdama į tai, Europos Vadovų Taryba patvirtino Tarybos lapkričio 2 d. priimtas išvadas ir paragino Tarybą bei Komisiją imtis būtinų veiksmų jas skubiai įgyvendinti, neatmetant galimybės imtis sankcijų.

Irakas

30. Europos Vadovų Taryba susitiko su Irako Ministru Pirmininku I. Allawi aptarti padėties Irake ir pakartojo tvirtai remianti čia vykstantį politinį procesą ir laikinąją Irako Vyriausybę. Ji palankiai įvertino Irako pasiryžimą tęsti politinį procesą ir užtikrino Ministrą Pirmininką, kad Europos Sąjunga toliau rems drąsų ir sudėtingą Irako žmonių darbą atstatant saugumą, demokratiją ir teisinę valstybę. Šiame kontekste Europos Vadovų Taryba priėmė pridedamą deklaraciją ir paragino Tarybą bei Komisiją imtis būtinų veiksmų ją skubiai įgyvendinti.

Artimieji Rytai

31. Europos Vadovų Taryba reiškia solidarumą su Palestinos žmonėmis šiuo sunkiu laiku. Ji ragina Palestinos vadovus parodyti tvirtą atsakomybės jausmą užtikrinant darnų Palestinos institucijų funkcionavimą. Europos Vadovų Tarybos nuomone, svarbiausia yra tai, kad teisėti vadovai toliau ryžtingai siektų taikos Artimuosiuose Rytuose.
32. Europos Vadovų Taryba, prisimindama patvirtintas ES pozicijas, įsipareigoja ir toliau siekti veiksmų plane išdėstyto ir šalių sutarto dviejų valstybių principu pagrįsto sprendimo, kurio rezultatas – perspektyvi, aiškiai apibrėžta, suvereni ir nepriklausoma Palestinos valstybė, taikiai egzistuojanti šalia Izraelio su pripažintomis ir saugiomis sienomis.
33. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina spalio 26 d. balsavimu Kneseto priimtą sprendimą remti Izraelio pasitraukimą iš Gazos ruožo ir dalies šiaurinio Vakarų kranto. Europos Vadovų Taryba pareiškia savo pasiryžimą remti tokį pasitraukimą, kaip viso proceso pirmąjį žingsnį, laikantis 2004 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos išdėstytų sąlygų, iš kurių viena yra tai, kad šis pasitraukimas vyktų pagal veiksmų planą. Europos Vadovų Taryba taip pat prisimena rugsėjo 22 d. Ketverto pareiškimą.
34. Europos Vadovų Taryba patvirtina vyriausiojo įgaliojimo pasiūlytą artimiausio laikotarpio veiksmų programą saugumo, reformų, rinkimų ir ekonomikos srityse. Ji visų pirma pabrėžia savo pasirengimą remti rinkimų procesą Palestinos teritorijose. Europos Vadovų Taryba ragina Palestinos vadovybę surengti rinkimus laikantis tarptautinių reikalavimų, juos prižiūrint nepriklausomai rinkimų komisijai, ir ragina Izraelį neapsunkinti rinkimų proceso.

-
35. Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad šioms iniciatyvoms reikės visapusiško šalių bendradarbiavimo ir koordinavimo su visais susijusiais, ypač regiono, partneriais, visų pirma Egiptu, ir Ketverto partneriais. Europos Vadovų Taryba pakartoja savo pasirengimą remti Palestinos vadovybę šiai imantis atsakomybės už teisėtą tvarką. Europos Vadovų Taryba kviečia vyriausiąją įgaliotinę ir Komisiją teikti reguliarius pranešimus apie šios iniciatyvos įgyvendinimo pažangą.
36. Be to, siekiant vėl pradėti prasmingą politinį derybų procesą, Europos Vadovų Taryba mano, kad parama šiems artimiausio laikotarpio pasiūlymams būtų tvirtesnė, jei į juos būtų pažvelgta platesniame politiniame kontekste. Ji ragina vyriausiąją įgaliotinę šiuo tikslu konsultotis su šalimis, tarptautine bendruomene ir ypač su kitais Ketverto nariais.
37. Europos Vadovų Taryba dar kartą teigia smerkianti smurtą ir terorizmą bei ragina atnaujinti ugnies nutraukimą, kuriame dalyvautų visos šalys ir grupės.

Iranas: branduolinės energetikos klausimai

38. Europos Vadovų Taryba aptarė šiuo metu vykstančius pasikeitimus nuomonėmis su Iranu dėl jo branduolinės energetikos programos. Ji patvirtino, kad stengsis atverti kelius tvirtiems ir ilgalaikiams bendradarbiavimo su Iranu santykiams, įskaitant politinius, prekybinius ir technologinius aspektus.
39. Ji pabrėžė, jog teikia ypatingą svarbą tam, kad būtų stiprinamas pasitikėjimas Irano branduolinės energetikos programos taikiu pobūdžiu ir poreikiui užtikrinti skaidrumą bei TATENA Valdytojų tarybos rezoliucijų laikymąsi. Savanoriškai atliktas visapusiškas ir nepertraukiamas visos sodrinimo ir perdirbimo veiklos sustabdymas atvertų duris deryboms dėl ilgalaikio abipusiai naudingo bendradarbiavimo.

-
40. Ji patvirtino, kad Europos Sąjunga ir jos valstybės narės toliau aktyviai, visų pirma Prancūzijos, Vokietijos, Jungtinės Karalystės ir vyriausiojo įgaliojimo pastangomis, sieks pažangos sprendžiant Irano branduolinės energetikos klausimą prieš TATENA Valdytojų tarybos susitikimą, prasidedantį 2004 m. lapkričio 25 d.
41. Europos Vadovų Taryba sutiko, kad šiuo metu vykstantiems pasikeitimams nuomonėmis pasibaigus sėkmingai, derybos dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo būtų atnaujintos patvirtinus sustabdymą.

Ukraina

42. Europos Vadovų Taryba vertina Ukrainą kaip svarbų kaimyną ir partnerį. Tai suprasdama, ji apgailestauja, kad pirmasis Ukrainos prezidento rinkimų turas spalio 31 d. neatitiko demokratinių rinkimų tarptautinių reikalavimų.
43. Kaip teigiamą aspektą ES palankiai įvertino gausų rinkėjų dalyvavimą rinkimuose.
44. Europos Vadovų Taryba ragina Ukrainos valdžios institucijas ištaisyti pastebėtus trūkumus tinkamu laiku prieš antrąjį rinkimų turą ir sudaryti sąlygas laisviems ir teisingiems rinkimams, pirmiausia užtikrinant vienodas galimybes abiem pretendams naudotis valstybine žiniasklaida.

Bendroji strategija dėl Viduržemio jūros regiono

45. Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį į Bendrosios strategijos dėl Viduržemio jūros regiono įgyvendinimo ataskaitą ir nutarė pratęsti jos vykdymo laikotarpį 18 mėnesių, iki 2006 m. sausio 23 d.

HAGOS PROGRAMA**LAISVĖS, SAUGUMO IR TEISINGUMO STIPRINIMAS
EUROPOS SĄJUNGOJE****I. ĮŽANGA**

Reaguodama į svarbiausią į Sąjungą susibūrusių valstybių tautų susirūpinimą, Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sukūrimui skiriamą prioritetą.

Pastaraisiais metais Europos Sąjunga sustiprino savo vaidmenį užtikrinant policijos, muitinių ir teisminį bendradarbiavimą bei kuriant suderintą prieglobsčio, imigracijos ir išorės sienų kontrolės politiką. Ši politika bus toliau kuriama 2004 m. spalio 29 d. Romoje pasirašyta Sutartimi dėl Konstitucijos Europai stipriau įtvirtinant bendrą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Šia Sutartimi ir ankstesnėmis Maastrichto, Amsterdamo ir Nicos sutartimis laipsniškai įgyvendinta bendra teisinė sistema teisingumo ir vidaus reikalų srityje bei ši politikos sritis įtraukta į kitas Sąjungos politikos sritis.

Nuo 1999 m. Tampėrės Europos Vadovų Tarybos, Sąjungos politika teisingumo ir vidaus reikalų srityje kuriama pagal bendrąją programą. Nors buvo pasiekti ne visi pradiniai tikslai, padaryta visapusi ir darni pažanga. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina pirmuoju penkerių metų laikotarpiu pasiektus rezultatus: padėtus bendros prieglobsčio ir imigracijos politikos pagrindus, parengtą sienų kontrolės suderinimą, sustiprėjusį policijos bendradarbiavimą, aktyviai pažangą, padarytą atliekant parengiamąjį teismo sprendimų ir nuosprendžių tarpusavio pripažinimo principu grindžiamo teisminio bendradarbiavimo darbą.

Europos Sąjungos ir jos valstybių narių saugumas įgijo naujos svarbos, ypač po teroro aktų, įvykdytų 2001 m. rugsėjo 11 d. Jungtinėse Valstijose ir 2004 m. kovo 11 d. Madride. Europos piliečiai pagrįstai tikisi, kad Europos Sąjunga, užtikrindama pagarbą pagrindinėms laisvėms ir teisėms, vadovausis veiksmingesniu bendru požiūriu į tarpvalstybines problemas, pvz., neteisėtą migraciją, neteisėtą žmonių įvežimą ir prekybą žmonėmis, terorizmą ir organizuotą nusikalstamumą bei jų prevenciją. Ypač saugumo srityje didėja vidaus ir išorės dimensijos koordinavimo bei darnos reikšmė ir šio koordinavimo bei darnos turi būti toliau aktyviai siekiama.

Praėjus penkeriems metams po Europos Vadovų Tarybos susitikimo Tamperėje, laikas parengti naują darbotvarkę, siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai pasinaudoti pasiekimais ir veiksmingai spręsti naujas problemas, su kuriomis jai teks susidurti. Šiuo tikslu Europos Vadovų Taryba priėmė naują daugiametę programą, kuri bus vadinama Hagos programa. Ji atspindi Sutartyje dėl Konstitucijos Europai išdėstytus siekius ir prisideda prie Sąjungos pasirengimo šios Sutarties įsigaliojimui. Joje atsižvelgiama į Komisijos ataskaitą ¹, kurią palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba 2004 m. birželio mėn., taip pat į Europos Parlamento 2004 m. spalio 14 d. priimtą rekomendaciją ², ypač dėl perėjimo prie kvalifikuotos daugumos balsavimo ir bendro sprendimo priėmimo, kaip numatyta Europos bendrijos steigimo sutarties 67 straipsnio 2 dalyje.

Hagos programos tikslas – stiprinti Sąjungos ir jos valstybių narių bendrus pajėgumus garantuojant pagrindines teises, būtiniausias procedūrinės apsaugos priemones ir galimybę pasinaudoti teisingumu, pagal Ženevos konvenciją dėl pabėgėlių statuso bei kitas tarptautines sutartis suteikiant apsaugą asmenims, kuriems jos reikia, reguliuojant migracijos srautus, kontroliuojant Sąjungos išorės sienas, kovojant su organizuotu tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir slopinant terorizmo grėsmę, realizuojant Europolo ir potencialą, toliau tarpusavyje pripažįstant teismo sprendimus ir pažymas tiek civilinėse, tiek baudžiamosiose bylose, panaikinant teises ir teismines bylinėjimosi kliūtis su užsieniu susijusiose civilinėse ir šeimos bylose. Tai – tikslas, kuris turi būti pasiektas mūsų piliečių interesų labui plėtojant bendrą prieglobsčio sistemą ir gerinant galimybes kreiptis į teismus, praktiškai bendradarbiaujant policijai ir teismams, derinant teisės aktus ir kuriant bendras politikos kryptis.

¹ KOM (2004) 401 galutinis

² P6_TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004

Artimiausioje ateityje svarbiausiu elementu taps terorizmo prevencija ir jo slopinimas. Bendras požiūris šioje srityje turėtų būti grindžiamas principu, kad išsaugodamos nacionalinį saugumą valstybės narės turėtų visokeriopai atsižvelgti į visos Sąjungos saugumą. Be to, 2004 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos bus paprašyta patvirtinti naują Europos narkotikų strategiją 2005–2012 metams, kuri bus pridėta prie šios programos.

Europos Vadovų Taryba mano, kad bendras laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės stiprinimo projektas yra svarbiausia saugių bendruomenių, tarpusavio pasitikėjimo ir teisinės valstybės užtikrinimo visoje Sąjungoje esmė. Laisvė, teisingumas, išorės sienų kontrolė, vidaus saugumas ir terorizmo prevencija nuo šiol turėtų būti laikoma neatskiriama visos Sąjungos dalimi. Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės optimaliai apsaugai būtini įvairias sritis apminantys suderinti veiksmai tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu tarp kompetentingų teisėsaugos institucijų, pirmiausia policijos, muitinių ir sienos apsaugos pareigūnų.

Atsižvelgdama į šią programą, Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją 2005 m. pateikti Tarybai veiksmų planą, kuriame šios programos tikslai ir prioritetai būtų įgyvendinami konkrečiais veiksmais. Plane turi būti pateiktas visų veiksmų priėmimo ir įgyvendinimo tvarkaraštis. Europos Vadovų Taryba prašo Tarybą užtikrinti, kad būtų laikomasi šioms priemonėms sudaryto tvarkaraščio. Komisija raginama pateikti Tarybai metų pranešimą apie Hagos programos įgyvendinimą („pažangos lentelė“).

II. BENDROSIOS KRYPTYS

1. Bendrieji principai

Toliau išdėstytoje programoje siekiama reaguoti į mūsų piliečių iššūkius ir lūkesčius. Ji paremta pragmatiniu požiūriu ir grindžiama pagal Tamperės programą vykdomu darbu, esamais veiksmų planais ir pirmosios kartos priemonių įvertinimu. Ji taip pat grindžiama bendraisiais subsidarumo, proporcingumo, solidarumo ir pagarbos skirtingoms valstybių narių teisės sistemoms bei tradicijoms principais.

Sutartyje dėl Konstitucijos Europai (toliau – Konstitucijos sutartis) apibrėžtos siekių kryptys, o esamose Sutartyse numatytas teisinis pagrindas Tarybos veiksams, kol įsigalios Konstitucijos sutartis. Siekiant nustatyti, ar jau galima pradėti parengiamąjį darbą arba tyrimus, atitinkamai buvo išnagrinėtos įvairios politikos sritys, kad Konstitucijos sutartyje numatytų priemonių būtų galima imtis iškart jai įsigaliojus.

Turi būti visapusiškai laikomasi pagrindinių teisių, kurias garantuoja Europos žmogaus teisių konvencija ir Konstitucijos sutarties II dalyje esanti Pagrindinių teisių chartija, įskaitant aiškinamąsias pastabas, ir Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso. Be to, šia programa siekiama realios ir esminės pažangos stiprinant tarpusavio pasitikėjimą ir skatinant bendrą politiką visų mūsų piliečių labui.

2. Pagrindinių teisių apsauga

Į Konstitucijos sutartį įtraukus Chartiją ir prisijungus prie Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, Sąjunga, įskaitant jos institucijas, bus teisiškai įpareigota užtikrinti, kad visose jos veiklos srityse būtų ne tik gerbiamos, bet ir aktyviai skatinamos pagrindinės teisės.

Šiame kontekste Europos Vadovų Taryba, prisimindama savo tvirtą įsipareigojimą priešintis bet kokio pobūdžio rasizmui, antisemitizmui ir ksenofobijai, kaip pareikšta 2003 m. gruodžio mėn., palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl Europos rasizmo ir ksenofobijos kontrolės centro įgaliojimų išplėtimo, suteikiant jam Žmogaus teisių agentūros funkcijas.

3. Igyvendinimas ir įvertinimas

Komisijos pateikta Tamperės programos ataskaita ¹ akivaizdžiai parodė, jog būtina tinkamai ir laiku įgyvendinti ir įvertinti visų rūšių priemones laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje.

¹ KOM(2004) 401 galutinis

Ypač svarbu, kad Taryba 2005 m. parengtų praktinius metodus, kurie palengvintų savalaikį įgyvendinimą visose politikos srityse: prie priemonių, kurioms būtini nacionalinių institucijų ištekliai, turėtų būti pridėti tinkami planai veiksmingesniam įgyvendinimui užtikrinti, o įgyvendinimo laikotarpio trukmė turėtų būti glaudžiau susieta su konkrečios priemonės sudėtingumu. Įgyvendinimo laikotarpiu Komisijos Tarybai pateikiami reguliarūs pranešimai apie pažangą turėtų skatinti imtis priemonių valstybėse narėse.

Europos Vadovų Tarybos nuomone, Sąjungos priemonių veiksmingumui būtinas įgyvendinimo ir visų priemonių poveikio įvertinimas. Nuo 2005 m. liepos 1 d. atliekami įvertinimai turi būti sistemingi, objektyvūs, nešališki ir veiksmingi bei neturi būti pernelyg didelė administracinė našta nacionalinėms institucijoms ir Komisijai. Jais turėtų būti siekiama atkreipti dėmesį į priemonės veikimą ir pasiūlyti problemų, su kuriomis susiduriama ją įgyvendinant ir (arba) taikant, sprendimus. Komisija turėtų parengti metinį pranešimą apie Tarybai pateiktinų priemonių įvertinimą ir informuoti Europos Parlamentą bei nacionalinius parlamentus.

Europos Komisija raginama parengti pasiūlymus susijusius su Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų vaidmenį vertinant veiklą ir tikrinant Europolo veiklą, kurie būtų pateikti nedelsiant įsigaliojus Konstitucijos sutarčiai.

4. Peržiūra

Kadangi programa bus įgyvendinama laikotarpiu, kuriuo įsigalios Konstitucijos sutartis, manoma, jog šios programos įgyvendinimą reikėtų peržiūrėti. Todėl Komisija raginama įsigaliojus Konstitucijos sutarčiai (2006 m. lapkričio 1 d.) Europos Vadovų Tarybai pateikti pranešimą apie padarytą pažangą ir pasiūlyti reikiamus programos papildymus, atsižvelgiant į teisinį pagrindą, besikeičiantį dėl Konstitucijos sutarties įsigaliojimo.

III. KONKREČIOS KRYPTYS

1. LAISVĖS STIPRINIMAS

1.1 Sjungos pilietybė

ES piliečių teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje yra svarbiausia Sąjungos pilietybės teisė. Sąjungos pilietybės praktinę reikšmę sustiprins visapusiškas Direktyvos 2004/38¹, kurioje išaiškinama, supaprastinama ir kodifikuojama Bendrijos teisė šioje srityje, įgyvendinimas. Komisijos prašoma Tarybai ir Europos Parlamentui 2008 m. pateikti pranešimą, prie kurio prireikūs būtų pridėti pasiūlymai dėl leidimo ES piliečiams judėti Europos Sąjungoje tomis pačiomis sąlygomis kaip savo šalyje persikeliantiems ar savo nuolatinę gyvenamąją vietą keičiantiems valstybės narės piliečiams, laikantis nustatytų Bendrijos teisės principų.

Europos Vadovų Taryba skatina Sąjungos institucijas pagal savo kompetenciją palaikyti atvirą, skaidrų ir reguliarią dialogą su atstovaujamosiomis asociacijomis bei pilietine visuomene ir skatinti bei lengvinti piliečių dalyvavimą viešajame gyvenime. Visų pirma Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą ir Komisiją ypatingą dėmesį skirti kovai su antisemitizmu, rasizmu ir ksenofobija.

1.2 Prieglobsčio, migracijos ir sienų politika

Tarptautinė migracija tęsis. Būtinai visapusiškas, visus migracijos etapus apimantis požiūris į pagrindines migracijos priežastis, atvykimo ir priėmimo politiką bei integravimo ir sugrąžinimo politiką.

¹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir naikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

Siekdama užtikrinti tokį požiūrį, Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą, valstybes nares ir Komisiją palaikyti asmenų, atsakingų už migracijos ir prieglobsčio politiką bei asmenų, atsakingų už kitas su šiomis sritimis susijusias politikos kryptis, suderintus, tvirtus ir veiksmingus darbo santykius.

Kuriama Europos prieglobsčio ir migracijos politika turėtų būti grindžiama bendra visų migracijos reiškinių aspektų analize. Ypač svarbu sustiprinti naujausios informacijos ir duomenų apie visus susijusius migracijos pokyčius rinkimą, pateikimą, keitimąsi šia informacija ir veiksmingą jos naudojimą.

2004 m. gegužės 1 d. prasidėjo antrasis bendros prieglobsčio, migracijos ir sienų politikos kūrimo etapas. Jis turėtų remtis valstybių narių solidarumu, sąžiningu atsakomybės, įskaitant jos finansinius aspektus, pasidalijimu ir glaudesniu praktiniu bendradarbiavimu: technine pagalba, mokymu ir keitimusi informacija, tinkamo ir savalaikio priemonių įgyvendinimo bei taikymo stebėseną, taip pat tolesniu teisės aktų derinimu.

Europos Vadovų Taryba, atsižvelgdama į Komisijos pateiktą įvertinimą ir Europos Parlamento rekomendacijoje¹ pareikštą tvirtą nuomonę, prašo Tarybos nedelsiant po oficialių konsultacijų su Europos Parlamentu priimti Europos bendrijos steigimo sutarties 67 straipsnio 2 dalimi grindžiamą sprendimą ir ne vėliau kaip 2005 m. balandžio 1 d. visoms Europos bendrijos steigimo sutarties IV antraštinėje dalyje numatytoms laisvės stiprinimo priemonėms, kurioms taikoma Nicos sutartis, išskyrus teisėtą migraciją, pradėti taikyti pirmiau minėtos Sutarties 251 straipsnyje numatytą tvarką.

1.3 Bendra Europos prieglobsčio sistema

Bendros Europos prieglobsčio sistemos antrojo etapo tikslai – nustatyti bendrą prieglobsčio suteikimo procedūrą ir vienodą asmenų, kuriems suteikiamas prieglobstis ar papildoma apsauga, statusą. Ji bus grindžiama visapusišku ir visiems galiojančiu Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso ir kitų susijusių Sutarčių taikymu ir bus rengiama remiantis nuodugniu ir užbaigtu pirmajame etape priimtų teisinių dokumentų įvertinimu.

¹ P6_TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004

Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares nedelsiant visapusiškai įgyvendinti pirmąjį etapą. Todėl laikantis Europos bendrijos steigimo sutarties 67 straipsnio 5 dalies Taryba turėtų vieningai kuo greičiau priimti direktyvą dėl prieglobsčio suteikimo procedūrų. Komisija raginama 2007 m. užbaigti pirmojo etapo teisinių dokumentų įvertinimą ir pateikti antrojo etapo dokumentus bei priemonės Tarybai ir Europos Parlamentui siekiant juos patvirtinti iki 2010 m. pabaigos. Todėl Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją pateikti bendro prieglobsčio prašymų tvarkymo Sąjungoje tinkamumo, galimybių bei sunkumų, taip pat teisinių ir praktinių implikacijų studiją. Be to, atskiroje studijoje, atliktoje aktyviai konsultuojantis su Jungtinių Tautų vyriausioju pabėgėlių reikalų komisaru, turėtų būti išnagrinėti privalumai, bendro prieglobsčio prašymų tvarkymo ne ES teritorijoje tinkamumas ir galimybės, papildant bendrą Europos prieglobsčio sistemą ir laikantis atitinkamų tarptautinių standartų.

Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą ir Komisiją 2005 m. sukurti reikiamas struktūras, apimančias valstybių narių nacionalines prieglobsčio tarnybas, siekiant sudaryti sąlygas praktiniam ir konstruktyviam bendradarbiavimui. Todėl valstybėms narėms bus teikiama parama kuriant bendrą paraiškų dėl tarptautinės apsaugos įvertinimo tvarką, bendrai renkant, vertinant ar naudojant informaciją apie kilmės šalis, atkreipiant dėmesį į konkrečius prieglobsčio sistemų sunkumus ir priėmimo pajėgumus priklausančius nuo jų geografinės padėties. Sukūrus bendrą prieglobsčio suteikimo procedūrą, šios struktūros turėtų būti, remiantis šiuo įvertinimu, pertvarkytos į Europos paramos biurą, skirtą valstybių narių visų rūšių bendradarbiavimui, susijusiam su bendra Europos prieglobsčio sistema.

Europos Vadovų Taryba palankiai vertina naujo Europos pabėgėlių fondo įkūrimą 2005–2010 m. ir pabrėžia, jog, rengiantis bendros prieglobsčio suteikimo procedūros įdiegimui, valstybėms narėms būtina išlaikyti atitinkamas prieglobsčio sistemas ir priėmimo patalpas. Ji ragina Komisiją esamus Bendrijos fondus paskirti pagalbai valstybėms narėms tvarkant prieglobsčio prašymus ir priimant trečiųjų šalių tam tikrų kategorijų piliečius. Ji ragina Tarybą šias kategorijas nustatyti remiantis Komisijos pasiūlymu, kuris turi būti pateiktas 2005 m.

1.4 Teisėta migracija ir kova su neteisėtu darbu

Teisėta migracija bus ypač svarbi stiprinant žiniomis paremtą ekonomiką Europoje, skatinant ekonomikos plėtrą ir tuo prisidedant prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo. Ji taip pat galėtų būti svarbi įgyvendinant partnerystės susitarimus su trečiosiomis šalimis.

Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad darbuotojų migrantų priėmimo apimčių nustatymas priklauso valstybių narių kompetencijai. Europos Vadovų Taryba, atsižvelgdama į Žaliosios knygos dėl darbo jėgos migracijos aptarimo rezultatus, geriausią praktiką, taikomą valstybėse narėse, ir jos tinkamumą įgyvendinant Lisabonos strategiją, ragina Komisiją iki 2005 m. pabaigos pateikti teisėtos migracijos politikos planą, į kurį būtų įtraukta priėmimo tvarka, sudaranti sąlygas nedelsiant reaguoti į svyruojančius migruojančios darbo jėgos poreikius darbo rinkoje.

Kadangi šešėlinė ekonomika ir neteisėtas darbas gali tapti neteisėtai imigracijai įtakos turinčiu veiksniu ir skatinti išnaudojimą, Europos Vadovų Taryba prašo valstybes nares siekti Europos užimtumo strategijoje išdėstytų šešėlinės ekonomikos mažinimo tikslų.

1.5 Trečiųjų šalių piliečių integravimas

Prie mūsų visuomenių stabilumo ir darnos prisideda sėkmingas teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių ir jų palikuonių integravimas. Norint pasiekti šį tikslą, būtina sukurti veiksmingą politiką ir užkirsti kelią tam tikrų grupių izoliacijai. Todėl būtinas visapusiškas požiūris, apimantis suinteresuotus asmenis vietos, regioniniu, nacionaliniu ir ES lygiu.

Pripažindama pažangą, padarytą ES užtikrinant sąžiningą požiūrį į teisėtai gyvenančius trečiųjų šalių piliečius, Europos Vadovų Taryba prašo sudaryti vienodas galimybes visapusiškai dalyvauti visuomenėje. Būtina aktyviai šalinti integravimo kliūtis.

Europos Vadovų Taryba pabrėžia poreikį aktyviau koordinuoti nacionalines integravimo politikos kryptis ir ES iniciatyvas šioje srityje. Todėl reikėtų nustatyti bendrus svarbiausius nuoseklios Europos integravimo sistemos principus.

Šie visas su integravimu susijusios politikos sritis jungiantys principai turėtų apimti bent jau toliau išvardytus aspektus. Integravimas:

- tai – nuolatinis, dviejų krypčių procesas, apimantis tiek teisėtai gyvenančius trečiųjų šalių piliečius, tiek priimančiąją visuomenę;
- apima prieš diskriminaciją nukreiptą politiką, tačiau ja neapsiriboja;
- reiškia pagarbą pagrindinėms Europos Sąjungos vertybėms ir pagrindinėms žmogaus teisėms;
- reikalauja elementarių įgūdžių dalyvauti visuomenėje;
- priklauso nuo aktyvios visų visuomenės narių sąveikos ir kultūrų dialogo bendruose forumuose ir veikloje tarpusavio supratimui stiprinti;
- apima įvairias politikos sritis, įskaitant užimtumą ir ugdymą.

Šiais bendrais svarbiausiais principais pagrįsta sistema padės pagrindus būsimoms iniciatyvoms ES, grindžiamoms aiškiais tikslais ir įvertinimo priemonėmis. Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares, Tarybą ir Komisiją skatinti struktūrinę keitimąsi integravimo patirtimi ir informacija sukuriant plačiai prieinamą interneto svetainę.

1.6 Prieglobsčio ir migracijos išorės dimensija

1.6.1 Partnerystė su trečiosiomis šalimis

Prieglobstis ir migracija dėl savo pobūdžio yra tarptautiniai klausimai. ES politika turėtų būti siekiama visapusiškos partnerystės pagrindais ir prireikus naudojant esamas Bendrijos lėšas padėti trečiosioms šalims gerinti migracijos valdymo ir pabėgėlių apsaugos gebėjimus, vykdyti neteisėtos imigracijos prevenciją ir su ja kovoti, informuoti apie teisėtus migracijos kanalus, priimti sprendimus dėl pabėgėlių padėties sudarant jiems geresnes galimybes pasinaudoti patvariais sprendimais, kurti sienų kontrolės pajėgumus, stiprinti dokumentų saugumą ir spręsti sugrąžinimo problemą.

Europos Vadovų Taryba pripažįsta, kad nepakankamai valdomi migracijos srautai gali sukelti humanitarines nelaimes. Ji nori išreikšti savo didžiausią susirūpinimą žmonių tragedijomis, įvykstančiomis Viduržemio jūros regione bandant neteisėtai patekti į ES. Ji prašo visas valstybes sustiprinti bendradarbiavimą užkertant kelią tolesnėms mirtims.

Europos Vadovų Taryba prašo Tarybą ir Komisiją tęsti visapusiško migracijos įtraukimo į esamus ir būsimus ES santykius su trečiosiomis šalimis procesą. Ji ragina Komisiją iki 2005 m. pavasario įtraukti migraciją į šalių ir regionų strateginius dokumentus, skirtus visoms atitinkamoms trečiosioms šalims.

Europos Vadovų Taryba pripažįsta, kad ES turi, pasidalindama atsakomybę su trečiosiomis šalimis, prisidėti prie prieinamesnės, nešališkesnės ir veiksmingesnės tarptautinės apsaugos sistemos bendradarbiaudama pagal partnerystės susitarimus su jomis, sudaryti sąlygas kuo anksčiau pasinaudoti apsauga ir patvariais sprendimais. Kilmės ir tranzito šalys bei regionai bus skatinami dėti pastangas siekiant sustiprinti pabėgėlių apsaugos gebėjimus. Todėl Europos Vadovų Taryba prašo visas trečiąsias šalis prisijungti prie Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso ir jos laikytis.

1.6.2 Partnerystė su kilmės šalimis ir regionais

Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl prieigos prie patvarių sprendimų pagerinimo ¹ ir ragina Komisiją parengti ES–Regioninės apsaugos programas bendradarbiaujant pagal partnerystės susitarimus su atitinkamomis trečiosiomis šalimis bei aktyviai konsultuojantis ir bendradarbiaujant su Jungtinių Tautų vyriausioju pabėgėlių reikalų komisaru. Šios programos bus grindžiamos patirtimi, įgyta bandomosiose apsaugos programose, kurios bus pradėtos iki 2005 m. pabaigos. Į šias programas bus įtrauktos įvairios susijusios priemonės, pirmiausia sukoncentruotos į gebėjimų stiprinimą, ir bendra persikėlimo programa, skirta valstybėms narėms, norinčioms dalyvauti tokioje programoje.

¹ KOM (2004) 410 galutinis

Migraciją, vystomąjį bendradarbiavimą ir humanitarinę pagalbą siejanti politika turėtų būti nuosekli ir ji turėtų būti kuriama partnerystės ir dialogo su kilmės šalimis bei regionais pagrindu. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina jau padarytą pažangą, ragina Tarybą kurti šią politiką, ypač atkreipiant dėmesį į pagrindines priežastis, įtakojančius veiksnius ir skurdo sumažinimą, bei skatina Komisiją iki 2005 m. pavasario pateikti konkrečius ir kruopščiai parengtus pasiūlymus.

1.6.3. Partnerystė su tranzito šalimis ir regionais

Tranzito šalių atžvilgiu Europos Vadovų Taryba pabrėžia būtinybę stiprinti bendradarbiavimą ir gebėjimų stiprinimą tiek prie pietinių, tiek prie rytinių ES sienų, kad šios šalys geriau galėtų valdyti migraciją ir suteikti pabėgėliams reikiamą apsaugą. Parama nacionalinių prieglobsčio sistemų gebėjimų stiprinimui, sienų kontrolei ir platesniam bendradarbiavimui migracijos klausimais bus teikiama toms šalims, kurios įrodys tvirtą įsipareigojimą vykdyti Ženevos konvencijoje dėl pabėgėlių statuso nustatytas pareigas.

Pasiūlyme dėl reglamento, nustatančio Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę ¹ numatoma bendradarbiavimo ir dialogo su kaimyninėmis šalimis, be kita ko ir su Viduržemio jūros baseino šalimis, prieglobsčio ir migracijos klausimais sustiprinimo bei naujų priemonių inicijavimo strateginė sistema. Todėl Europos Vadovų Taryba prašo iki 2005 m. pabaigos pateikti pranešimą apie pažangą ir pasiekimus.

1.6.4 Sugrąžinimo ir readmisijos politika

Migrantai, kurie neturi arba nebeturi teisės teisėtai pasilikti ES, turi privalomai sugrįžti arba priverkusi grąžinami priverstinai. Europos Vadovų Taryba prašo nustatyti veiksmingą išsiuntimo ir repatriacijos politiką, grindžiamą bendrais standartais, skirtais asmenims, kurie turi būti sugrąžinti humaniškai, visapusiškai gerbiant jų žmogaus teises ir orumą.

¹ KOM (2004) 628 galutinis

Europos Vadovų Taryba mano, jog svarbu, kad Taryba 2005 m. pradžioje pradėtų diskusijas dėl būtiniausių sugrąžinimo procedūrų standartų, įskaitant būtiniausius standartus veiksmingoms nacionalinėms išsiuntimo pastangoms remti. Pasiūlyme turėtų būti atsižvelgta į konkrečius rūpesčius, susijusius su viešosios tvarkos ir saugumo užtikrinimu. Būtinai nuoseklus požiūris, siejantis sugrąžinimo politiką ir visus kitus Bendrijos išorės santykių su trečiosiomis šalimis aspektus, bei ypatingas dėmesys tokių trečiųjų šalių piliečių, kurie neturi pasų ar kitų tapatybę patvirtinančių dokumentų, problemai.

Europos Vadovų Taryba prašo:

- glaudesnio bendradarbiavimo ir tarpusavio techninės pagalbos;
- pradėti Europos sugrąžinimo fondo parengiamąjį etapą;
- bendrų integruotų šalių ir regionams skirtų sugrąžinimo programų;
- iki 2007 m. įkurti Europos sugrąžinimo fondą atsižvelgiant į parengiamojo etapo įvertinimą;
- savalaikio Bendrijos readmisijos susitarimų sudarymo;
- kad Komisija skubiai paskirtų specialųjį įgaliojimą bendrai readmisijos politikai.

1.7 Migracijos srautų valdymas

1.7.1 Pasienio kontrolė ir kova su neteisėta imigracija

Europos Vadovų Taryba pabrėžia skubaus vidaus sienų kontrolės panaikinimo reikšmę, tolesnį laipsnišką integruotos išorės sienų valdymo sistemos kūrimą bei Sąjungos išorės sienų kontrolės ir jų stebėjimo stiprinimą. Todėl akcentuojama valstybių narių solidarumo ir sąžiningo atsakomybės pasidalijimo, įskaitant finansinius aspektus, būtinybė.

Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą, Komisiją ir valstybes nares imtis visų reikiamų priemonių, kad kuo skubiau būtų panaikinta vidaus sienų kontrolė, jei bus įvykdyti visi reikalavimai taikyti Šengeno ir kai 2007 m. pradės veikti Šengeno informacinė sistema (SIS II). Siekiant šio tikslo, su SIS II nesusijusios įgyvendinimo vertinimas turėtų būti pradėtas pirmoje 2006 m. pusėje.

Europos Vadovų Taryba palankiai vertina Europos operatyvinio bendradarbiavimo prie išorės sienų valdymo agentūros įsteigimą 2005 m. gegužės 1 d. Ji prašo Komisiją iki 2007 m. pabaigos Tarybai pateikti agentūros vertinimą. Vertinime turėtų būti pateikta agentūros užduočių apžvalga ir įvertinimas, ar agentūra turėtų rūpintis kitais sienų valdymo aspektais, įskaitant sustiprintą bendradarbiavimą su muitinės tarnybomis ir kitomis kompetentingomis institucijomis su prekėmis susijusiais saugumo klausimais.

Išorės sienų kontrolė bei priežiūra priklauso valstybinių už sienas atsakingų institucijų sričiai. Vis dėlto, siekdama padėti valstybėms narėms vykdyti konkrečius ilgų ir sudėtingų išorės sienų ruožų kontrolės ir priežiūros reikalavimus ir tais atvejais, kai valstybės narės susiduria su ypatingomis ir nenumatytomis aplinkybėmis dėl išimtinių migracijos sunkumų prie šių sienų, Europos Vadovų Taryba:

ragina Tarybą sudaryti nacionalinių ekspertų grupes, kurios galėtų teikti skubią techninę ir operatyvinę pagalbą jos prašančioms valstybėms narėms, atsižvelgus į Sienų valdymo agentūros atliktą reikiamą rizikos analizę ir veikiant jos struktūros ribose, remiantis Komisijos pasiūlymu dėl atitinkamų galių ir tokių grupių finansavimo, kuris turi būti pateiktas 2005 m.;

ragina Tarybą ir Komisiją ne vėliau kaip iki 2006 m. pabaigos įkurti Bendrijos sienų valdymo fondą;

ragina Komisiją iškart, kai bus panaikinta vidaus sienų kontrolė, pateikti pasiūlymą dėl dabartinio Šengeno vertinimo mechanizmo papildymo priežiūros mechanizmu, užtikrinančiu valstybių narių ekspertų visapusišką dalyvavimą, įskaitant nepaskelbtus patikrinimus.

Peržiūrint pirmiau minėtos agentūros užduotis ir visų pirma vertinant nacionalinių ekspertų grupių veikimą turėtų būti apsvarstoma ir galimybė sukurti sienos apsaugos pareigūnų Europos sistemą.

Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares tobulinti bendrus migracijos maršrutų, kontrabandos ir neteisėtos prekybos praktikos bei šiose srityje veikiančių nusikalstamų tinklų tyrimus Sienų valdymo agentūroje ir glaudžiai bendradarbiaujant su Europolu ir

. Ji taip pat prašo Tarybą ir Komisiją užtikrinti, kad atitinkamose trečiosiose šalyse būtų sukurti nuolatiniai migracijos ryšių palaikymo tinklai. Dėl to Europos Vadovų Taryba palankiai vertina valstybių narių iniciatyvą dėl savanoriško bendradarbiavimo jūroje, pirmiausia vykdant gelbėjimo operacijas pagal nacionalinės ir tarptautinės teisės nuostatas, esant galimybei ateityje bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis.

Siekiant sukurti prekybos žmonėmis prevencijai ir kovai su ja skirtus bendrus standartus, geriausią praktiką ir mechanizmus, Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą ir Komisiją 2005 m. parengti planą.

1.7.2 Biometrika ir informacinės sistemos

Migracijos srautų valdymas, įskaitant kovą su neteisėta imigracija, turėti būti stiprinamas nustatant vizų tvarką ir atvykimo bei išvykimo tvarką išorės sienų perėjimo punktuose veiksmingai jungiančių saugumo priemonių tęstinumą. Šios priemonės taip pat svarbios nusikalstamumo, ypač terorizmo, prevencijai ir kontrolei. Šiam tikslui pasiekti ES būtinas nuoseklus požiūris ir suderinti sprendimai dėl biometrinių identifikatorių ir duomenų.

Europos Vadovų Taryba prašo Tarybą išnagrinėti, kaip sustiprinti ES informacinių sistemų veiksmingumą ir sąveiką sprendžiant neteisėtos imigracijos klausimus ir stiprinant sienų kontrolę bei šių sistemų valdymo pagerinimo galimybes remiantis 2005 m. pateiktinu Komisijos komunikatu dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS II), Vizų informacinės sistemos (VIS) ir EURODAC tarpusavio sąveikos, atsižvelgiant į būtinybę rasti kompromisą tarp teisėsaugos tikslų ir asmenų pagrindinių teisių užtikrinimo.

Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą, Komisiją ir valstybes nares toliau stengtis į kelionės dokumentus, vizas, leidimus gyventi, ES piliečio pasus ir informacines sistemas nedelsiant įtraukti biometrinius identifikatorius ir pasirengti būtiniausių standartų, taikomų nacionaliniams asmens tapatybę patvirtinantiems dokumentams, sukūrimui atsižvelgiant į ICAO standartus.

1.7.3 Vizų politika

Europos Vadovų Taryba pabrėžia bendros vizų politikos, kaip dalies daugiasluoksnės sistemos, skirtos supaprastinti teisėtą keliavimą ir sustabdyti neteisėtą imigraciją toliau vienodinant nacionalinius teisės aktus ir aptarnavimo praktiką vietos konsulinėse misijose, tolesnio tobulinimo svarbą. Ilgainiui turėtų būti įkurtos bendros vizų tarnybos, atsižvelgiant į diskusijas dėl Europos išorinių veiksmų tarnybos įkūrimo. Europos Vadovų Taryba palankiai vertina kiekvienos valstybės narės, savanoriškai bendradarbiaujančios sujungiant personalą ir priemones vizų išdavimui, iniciatyvą.

Europos Vadovų Taryba:

ragina Komisiją pirmiausia pasiūlyti būtinus pakeitimus siekiant labiau sustiprinti bendrą vizų politiką ir 2005 m. pateikti pasiūlymą dėl bendrų prašymų centrų, daugiausia dėmesio kreipiant į galimas sinergijas, susijusias su VIS plėtra, peržiūrėti Bendrąsias konsulines instrukcijas ir pateikti atitinkamą pasiūlymą vėliausiai iki 2006 m. pradžios; pabrėžia greito VIS įdiegimo svarbą, pradedant, be kita ko, raidinių skaitmeninių duomenų ir nuotraukų įdiegimu ne vėliau kaip iki 2006 m. pabaigos ir biometrikos įdiegimu ne vėliau kaip iki 2007 m. pabaigos;

ragina Komisiją nedelsiant pateikti reikalingą pasiūlymą, siekiant laikytis sutarto VIS įgyvendinimo termino;

prašo Komisijos testuoti pastangas, skirtas užtikrinti, kad visų valstybių narių piliečiai kuo greičiau galėtų keliauti be trumpalaikės vizos į visas trečiąsias šalis, kurių piliečiai gali keliauti į ES be vizos;

ragina Tarybą ir Komisiją ištirti, siekiant parengti bendrą požiūrį, ar EB readmisijos politikos kontekste palanku supaprastinti trumpalaikių vizų išdavimą trečiųjų šalių piliečiams sprendžiant kiekvienu konkrečiu atveju, kur įmanoma ir abipusiškumo pagrindu, tai laikant realios partnerystės išorės santykiuose, įskaitant su migracija susijusius klausimus, dalimi.

2. SAUGUMO STIPRINIMAS

2.1 Keitimosi informacija tobulinimas

Europos Vadovų Taryba įsitikinusi, kad laisvei, saugumui ir teisingumui stiprinti reikalingas naujoviškas požiūris į tarpvalstybinį keitimąsi teisėsaugos informacija. Nebegalima apsiriboti vienu tuo, kad informacija kerta sienas.

Nuo 2008 m. sausio 1 d. keitimąsi tokia informacija turėtų reglamentuoti sąlygos, toliau nustatytos remiantis prieinamumo principu, kuris reiškia, kad Sąjungoje vienos valstybės narės teisėsaugos pareigūnas, kuriam informacija reikalinga pareigoms vykdyti, gali gauti ją iš kitos valstybės narės, ir kitos valstybės narės teisėsaugos institucija, turinti tokią informaciją, suteikia ją minėtam tikslui, atsižvelgdama į toje valstybėje vykstančių tyrimų poreikį.

Neribojant vykdomo darbo ¹, Komisija kviečiama ne vėliau kaip iki 2005 m. pabaigos pateikti pasiūlymus dėl prieinamumo principo įgyvendinimo, kuriuose turi būti griežtai laikomasi tokių esminių sąlygų:

- keitimasis gali vykti tik siekiant vykdyti teises užduotis;
- turi būti garantuotas duomenų, kuriais bus keičiamasi, vientisumas;
- poreikio apsaugoti informacijos šaltinius ir užtikrinti duomenų konfidencialumą visuose pasikeitimo etapuose ir po pasikeitimo;

¹ Pamatinio sprendimo dėl keitimosi informacija ir žvalgybos informacija, ypač informacija apie sunkius nusikaltimus, įskaitant teroro aktus, tarp Europos Sąjungos valstybių narių teisėsaugos institucijų supaprastinimo projektas, dok. KOM(2004) 221 galutinis.

turi būti taikomi bendri galimybės naudotis duomenimis standartai ir bendri techniniai standartai;

turi būti užtikrinta duomenų apsaugos užtikrinimo priežiūra ir tinkama kontrolė iki ir po pasikeitimo;

fiziniai asmenys turi būti apsaugoti nuo piktnaudžiavimo duomenimis ir turėti teisę reikalauti neteislingų duomenų ištaisymo.

Keitimosi informacija metoduose turėtų būti visapusiškai naudojamos naujos technologijos ir šie metodai turi būti pritaikyti kiekvienai informacijos rūšiai, kur tinka naudojantis tarpusavio prieiga ar nacionalinių duomenų bazių tarpusavio sąveika, ar prie esamų centrinių ES duomenų bazių, pavyzdžiui SIS, remiantis tiesiogine (operatyvia) prieiga (taip pat ir Europolui). Naujos centralizuotos Europos duomenų bazės turėti būti kuriamos tik remiantis studijomis, patvirtinusiomis jų pridėtinę vertę.

2.2 Terorizmas

Europos Vadovų Taryba pabrėžia, kad veiksmingai terorizmo prevencijai ir kovai su juo visapusiškai gerbiant pagrindines teises būtina, kad valstybės narės neapsiribotų vien savo saugumo palaikymo veiksmais, bet taip pat sutelktų dėmesį į visos Sąjungos saugumą.

Šis tikslas reiškia, kad valstybės narės:

naudoja savo žvalgybos ir saugumo tarnybų pajėgas ne tik jų saugumui kylantiems pavojams atremti, bet taip pat, jei taip įvyktų, kitų valstybių narių vidaus saugumui apginti; nedelsdamos atkreipia kitų valstybių narių kompetentingų institucijų dėmesį į visą jų tarnyboms prieinamą informaciją, kuri susijusi su grėsme tų kitų valstybių narių vidaus saugumui;

tais atvejais, kai asmenis ar prekes stebi saugumo tarnybos dėl terorizmo pavojaus, užtikrina, kad nebūtų tokio asmenų ar prekių stebėjimo spragų dėl to, kad kertama siena.

Artimiausioje ateityje turi būti tęsiamas visų Europos Vadovų Tarybos 2004 m. kovo 25 d. deklaracijos ir ES kovos su terorizmu veiksmų plano elementų visapusiškas įgyvendinimas, būtent, kad būtų sustiprintas Europolo ir panaudojimas, o ES kovos su terorizmu koordinatorius raginamas skatinti progresą.

Todėl Europos Vadovų Taryba prisimena savo raginimą Komisijai pateikti pasiūlymą dėl bendro ES požiūrio į duomenų apie keleivius naudojimą sienų apsaugos ir aviacijos saugumo bei kitais teisėsaugos tikslais ¹.

Palaikomas aukštas keitimosi informacija tarp saugumo tarnybų lygis. Nepaisant to, jis turėtų būti pagerintas, atsižvelgiant į visuotinį prieinamumo principą, apibrėžtą 2.1 punkte, ypač atsižvelgiant į ypatingas aplinkybes, taikomas saugumo tarnybų darbo metodams, pavyzdžiui, poreikį užtikrinti informacijos rinkimo būdus, informacijos šaltinius ir duomenų konfidencialumo išsaugojimą po pasikeitimo jais.

Nuo 2005 m. sausio 1 d. Jungtinis situacijų centras teiks Tarybai terorizmo pavojų strateginę analizę, pagrįstą žvalgybos informacija iš valstybių narių žvalgybos ir saugumo tarnybų ir, prireikus, Europolo pateikta informacija.

Europos Vadovų Taryba pabrėžia kovos su terorizmo finansavimu priemonių svarbą. Ji laukia nuoseklaus bendro požiūrio, kurį 2004 m. gruodžio mėn. susitikime pateiks generalinis sekretorius – vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija, nagrinėjimo. Šioje strategijoje turėtų būti siūlomi būdai kaip sustiprinti dabartinių priemonių, pavyzdžiui, įtartinų finansinių srautų monitoringo ir lėšų išsaldymo, efektyvumą ir siūlomos naujos priemonės grynų pinigų operacijų bei šiose operacijose dalyvaujančių institucijų atžvilgiu.

Komisija raginama pateikti pasiūlymus, skirtus pagerinti sprogmenų saugojimą ir gabenimą, taip pat užtikrinti pramoninių ir cheminių prekursorių atsekamumą.

¹ 2004 m. kovo 25 d. priimta Deklaracija dėl kovos su terorizmu, dok. 7906/04, 6 punktas.

Europos Vadovų Taryba taip pat pabrėžia poreikį užtikrinti adekvačią nukentėjusiųjų nuo terorizmo apsaugą ir pagalbą jiems.

Taryba turėtų iki 2005 m. pabaigos parengti ilgalaikę strategiją, skirtą nagrinėti veiksnius, padedančius terorizmui tapti radikaliu ir padedančius verbuoti teroristinei veiklai.

Visos Europos Sąjungos turimos priemonės turėtų būti naudojamos nuosekliai, kad būtų visapusiškai imtasi pagrindinio rūpesčio – kovos su terorizmu. Tuo tikslu TVR ministrai turėtų vaidinti pagrindinį vaidmenį Taryboje, atsižvelgiant į Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos užduotį. Komisija turėtų peržiūrėti Bendrijos teisės aktus per pakankamą laiką, kad galėtų juos pritaikyti kartu patvirtindama kovos su terorizmu priemones.

Europos Sąjunga toliau stiprins savo kovos su terorizmu pastangas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės išorės dimensijoje. Todėl Taryba kviečiama kartu su Europolu ir Europos sienų agentūra sukurti nacionalinių ekspertų tinklą, skirtą terorizmo prevencijai ir kovai su juo bei sienų kontrolei, kuris reaguotų į trečiųjų šalių prašymus teikti techninę pagalbą mokant ir instruktuojančią jų institucijas.

Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją padidinti kovai su terorizmu skirtų gebėjimų stiprinimo projektų trečiosiose šalyse finansavimą ir užtikrinti, kad būtų turima veiksmingam tokių projektų įgyvendinimui būtinos patirties. Taryba taip pat prašo Komisiją užtikrinti, kad siūlomoje esamų išorės pagalbą reguliuojančių teisės aktų peržiūroje būtų įdiegtos tinkamos nuostatos, sudarančios sąlygas greitai, lanksčiai ir tikslinei pagalbai kovojant su terorizmu.

2.3 Policijos bendradarbiavimas

Veiksmingai kovai su tarpvalstybiniu organizuotu ir kitu sunkiu nusikalstamumu bei terorizmu reikalingas sustiprintas praktinis valstybių narių policijos ir muitinių bendradarbiavimas, bei bendradarbiavimas su Europolu ir geresnis šios srities priemonių naudojimas.

Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares sudaryti galimybę Europolui bendradarbiaujant su
vaidinti pagrindinį vaidmenį kovojant su sudėtingu tarpvalstybiniu (organizuotu)
nusikalstamumu ir terorizmu:

ratifikuojant ir veiksmingai įgyvendinant būtinus teisinius dokumentus iki 2004 m.
pabaigos ¹;
laiku pateikiant Europolui visą reikalingą aukštos kokybės informaciją;
skatinant gerą bendradarbiavimą tarp jų kompetentingų institucijų ir Europolo.

Nuo 2006 m. sausio 1 d. Europolas privalo sudėtingų organizuoto nusikalstamumo formų
„nusikalstamumo padėties ataskaitas“ pakeisti metiniais „pavojaus įvertinimais“, pagrįstais
informacija, pateikta valstybių narių, ir bei Policijos vadovų grupės indėliu. Taryba šiuos
tyrimus turėtų naudoti nustatydamą metinius strateginius prioritetus, kurie bus tolesnių veiksmų
gairėmis. Tai turėtų būti kitas žingsnis siekiant tikslo sukurti ir įgyvendinti žvalgybine informacija
pagrįstos teisėsaugos ES lygiu metodiką.

Valstybės narės turėtų paskirti Europolą Sąjungos centrine institucija dėl euro klastočių, kaip
apibrėžta 1929 m. Ženevos konvencijoje.

Taryba, atsižvelgdama į visas Europolui priskirtas užduotis, turėtų priimti europinį įstatymą dėl
Europolo, numatytą Konstitucijos sutarties III-276 straipsnyje, kuo greičiau po Konstitucijos
sutarties įsigaliojimo ir ne vėliau nei 2008 m. sausio 1 d.

Iki to laiko Europolas turi patobulinti savo veiklą visa apimtimi pasinaudodamas bendradarbiavimo
susitarimu su . Europolas ir kasmet turėtų teikti ataskaitas Tarybai apie bendrą
patirtį ir konkrečius rezultatus. Be to, Europolas ir turėtų skatinti naudojimąsi valstybių
narių jungtinėmis tyrimo grupėmis ir savo dalyvavimą jose.

¹ Europolo protokolus: 2000 m. lapkričio 30 d. protokolą, iš dalies keičiantį Europolo
konvencijos 2 straipsnį ir priedą, O

3. TEISINGUMO STIPRINIMAS

3.3.1 Tarpusavio pripažinimas

Turi būti užbaigta išsami priemonių, skirtų įgyvendinti teisminių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principą, apimančių teismo sprendimus visuose baudžiamojo proceso etapuose ar kitaip susijusius su šiais procesais, pavyzdžiui, įrodymų rinkimą ir tinkamumą, jurisdikcijų koliziją ir principą bei galutinių laisvės atėmimo bausmių ar kitų (alternatyvių) sankcijų vykdymą¹, programa ir turi būti toliau kreipiamas dėmesys į papildomus šios srities pasiūlymus.

¹ OL C 12, 2001 1 15, puslapiai 10–22.

Tolesnis tarpusavio pripažinimo, kuris yra teismo bendradarbiavimo pamatas, įgyvendinimas reiškia procesinių teisių baudžiamosiose bylose lygiaverčių standartų kūrimą, remiantis valstybių narių apsaugos priemonių esamo lygio tyrimais ir tinkamai gerbiant valstybių narių teises tradicijas. Todėl iki 2005 m. pabaigos turėtų būti priimtas Pamatinio sprendimo dėl tam tikrų procesinių teisių baudžiamosiose bylose visoje Europos Sąjungoje projektas.

Iki 2005 m. pabaigos Taryba turėtų priimti Pamatinį sprendimą dėl Europos įrodymų orderio ¹. Komisija raginama iki 2004 m. gruodžio mėn. pateikti pasiūlymus dėl keitimosi informacija iš nacionalinių teismo ir išteisinimo, ypač asmenų, padariusių lytinį nusikaltimą, registrų sustiprinimo, kad Taryba juos priimtų iki 2005 m. pabaigos. Po šių pasiūlymų iki 2005 m. kovo mėn. turėtų būti pateiktas kitas pasiūlymas dėl keitimosi informacija kompiuterinės sistemos.

3.3.2 Teisės derinimas

Europos Vadovų Taryba primena, kad būtiniausių taisyklių, susijusių su procesinės teisės aspektais, nustatymas yra numatomas sutartyse, siekiant supaprastinti nuosprendžių ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimą ir policijos bei teismo bendradarbiavimą tarpvalstybinio pobūdžio baudžiamosiose bylose. Materialinės baudžiamosios teisės derinimas yra skirtas tiems patiems tikslams ir yra susijęs su ypač sunkaus tarpvalstybinio pobūdžio nusikalstamumo rūšimis. Prioritetas turėtų būti teikiamas toms nusikalstamumo rūšims, kurios yra konkrečiai nurodytos sutartyse.

Siekiant užtikrinti veiksmingesnį įgyvendinimą nacionalinėse sistemose, TVR ministrai Taryboje turėtų būti atsakingi už bendrą nusikaltimų apibrėžimą ir bausmių apibūdinimą.

3.3.3 _____

Veiksmingai kovai su tarpvalstybiniu organizuotu ir kitu sunkiu nusikalstamumu bei terorizmu reikalingas bendradarbiavimas bei tyrimų koordinavimas ir, kur įmanoma, vykdomas intensyvus persekiojimas, bendradarbiaujant su Europolu.

¹ KOM(2003) 688.

Europos Vadovų Taryba ragina valstybes nares sudaryti galimybes atlikti jo uždavinius: veiksmingai įgyvendinant Tarybos sprendimą dėl iki 2004 m. pabaigos ¹ atkreipiant ypatingą dėmesį į teismines galias, suteiktinas savo nacionaliniams nariams; ir užtikrinant jų kompetentingų nacionalinių institucijų visapusišką bendradarbiavimą su

Taryba, vadovaudamasi Komisijos pasiūlymu, turėtų priimti europinį įstatymą dėl , numatytą Konstitucijos sutarties III-273 straipsnyje, po Konstitucijos sutarties įsigaliojimo, bet ne vėliau kaip 2008 m. sausio 1 d., atsižvelgdama į uždavinius, priskirtus .

Iki to laiko patobulins savo veiklą, sutelkdamas dėmesį į daugiašalių, rimtų ir sudėtingų bylų koordinavimą. Savo metiniame pranešime Tarybai turėtų pranešti apie bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis rezultatus ir kokybę. turėtų maksimaliai pasinaudoti bendradarbiavimo susitarimu su Europolu ir tęsti bendradarbiavimą su Europos teisminių tinklu bei kitais atitinkamais partneriais.

Europos Vadovų Taryba ragina Tarybą, remiantis Komisijos pasiūlymu, apsvarstyti tolesnį vystymą.

3.4 Teisminis bendradarbiavimas civilinėse bylose

3.4.1 Civilinės teisės procesų supaprastinimas tarptautiniu mastu

Civilinė teisė, įskaitant šeimos teisę, turi įtakos kasdieniniam piliečių gyvenimui. Todėl Europos Vadovų Taryba laiko labai svarbiais tolesnį teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose plėtojimą ir 2000 m. priimtos tarpusavio pripažinimo programos užbaigimą. Pagrindinis šios srities politikos tikslas yra tai, kad sienos tarp Europos valstybių daugiau neturėtų būti kliūtimi sprendžiant civilines bylas ar pradėdant teismo procesą ir vykdant sprendimus civilinėse bylose.

¹ OL L 63, 2002 3 6, puslapiai 1–3.

3.4.2 Sprendimų tarpusavio pripažinimas

Sprendimų tarpusavio pripažinimas yra veiksmingas būdas apsaugoti piliečių teises ir užtikrinti tokių teisių vykdymą Europoje.

Todėl tęsiamas tarpusavio pripažinimo priemonių programos ¹ įgyvendinimas turi būti ateinančių metų pagrindinis prioritetas užtikrinant šios programos užbaigimą iki 2011 m. Reikėtų aktyviai tęsti veiklą, susijusią su šiais projektais: teisės normų, susijusių su nesutartinėmis prievolėmis („Roma II“) ir sutartinėmis prievolėmis („Roma I“) kolizija, Europos mokėjimo orderiu ir dokumentais, susijusiais su alternatyviu ginčų sprendimu ir smulkiais reikalavimais. Nustatant šių projektų užbaigimo laiką, reikėtų deramai atsižvelgti į esamą darbą susijusiose srityse.

Esamų teisinių dokumentų reglamentuojančių tarpusavio pripažinimą veiksmingumas turėtų būti padidintas parengiant standartines procedūras ir dokumentus bei sukuriant būtiniausius standartus procesinės teisės aspektams, pavyzdžiui, teismo ir ne teismo dokumentų įteikimui, proceso pradžia, sprendimų vykdymui ir išlaidų skaidrumui.

Komisija kviečiama pateikti šiuos pasiūlymus šeimos ir paveldėjimo teisės srityje:

2005 m. – dokumento dėl išlaikymo sprendimų, įskaitant apsaugos priemones ir sąlyginį vykdymą, pripažinimo ir vykdymo projektą;

2005 m. – žaliąją knygą dėl teisės normų kolizijos paveldėjimo bylose, įskaitant jurisdikcijos klausimą, sprendimų šioje srityje tarpusavio pripažinimo ir vykdymo, Europos paveldėjimo pažymėjimo ir mechanizmo, sudarančio sąlygas tiksliai žinoti apie Europos Sąjungos gyventojų palikimų ir testamentų buvimą; ir

2006 m. – žaliąją knygą dėl teisės normų, reguliuojančių sutuoktinių turto režimą, kolizijos, įskaitant jurisdikcijos ir tarpusavio pripažinimo klausimą;

2005 m. – žaliąją knygą dėl teisės normų, susijusių su skyrybomis, kolizijos (Roma III).

Dokumentai šiose srityse turėtų būti užbaigti iki 2011 m. Tokie dokumentai turėtų aprėpti tarptautinės privatinės teisės klausimus ir neturi būti grindžiami suderintomis „šeimos“, „santuokos“, ar kitomis sąvokomis. Suvienodintos materialinės teisės taisyklės turėtų būti įdiegiamos tik kaip pagalbinė priemonė, kai reikia įgyvendinti sprendimų tarpusavio pripažinimą ar pagerinti teisminį bendradarbiavimą civilinėse bylose.

¹ OL C 12, 2001 1 15, puslapiai 1–9.

Tarpusavio pripažinimo programos įgyvendinimą turėtų lydėti kruopšti nesenai priimtų dokumentų veikimo peržiūra. Tokių peržiūrų rezultatai turėtų įnešti reikiamą indėlį naujų priemonių paruošimui.

3.4.3 Bendradarbiavimo stiprinimas

Siekiant sklandaus dokumentų, apimančių teisminių ir kitų institucijų bendradarbiavimą, veikimo valstybių narių turėtų būti pareikalauta paskirti ryšių palaikymo teisėjus ar kitas kompetentingas institucijas, dirbančias savo šalyje. Prireikus civilinėse bylose jie galėtų naudotis savo nacionaline ryšių tarnyba Europos teisminiame tinkle. Komisija raginama organizuoti ES seminarus ES teisės taikymo klausimais ir skatinti bendradarbiavimą tarp teisinių profesijų atstovų (pavyzdžiui, antstolių ir notarų), siekiant nustatyti geriausią praktiką.

3.4.4 ES teisės aktų darnos užtikrinimas ir kokybės gerinimas

Sutarčių teisės srityje, Bendrijos esamos ir būsimos teisės kokybė turėtų būti pagerinta galiojančių teisės aktų konsolidavimo, kodifikavimo ir racionalizavimo priemonėmis ir sukuriant bendrą nuorodų sistemą. Turėtų būti sukurta sistema, kurioje būtų tiriamos galimybės vystyti standartines sutarčių teisės sąlygas visos ES mastu, o šiomis sąlygomis Sąjungoje galėtų naudotis įmonės ir prekybos asociacijos.

Turėtų būti imtasi priemonių sudaryti Tarybai galimybę įdiegti sistemingesnę visų Sąjungos teisės aktų, susijusių su bendradarbiavimu civilinėse bylose, darnos ir kokybės priežiūrą.

3.4.5 Tarptautinė teisinė tvarka

Komisija ir Taryba yra raginamos užtikrinti ES ir tarptautinės teisinės tvarkos darną ir tęsti glaudesnius ryšius ir bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, su Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencija, pirmiausia siekiant koordinuoti iniciatyvas ir kiek galima sustiprinti šių organizacijų veiklos ir dokumentų bei ES dokumentų sąveiką. Bendrijos prisijungimas prie Hagos konferencijos turėtų būti baigtas kuo greičiau.

4. IŠORĖS SANTYKIAI

Europos Vadovų Taryba mano, kad vis svarbesniu tampantis prioritetas yra sukurti Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo politikos nuoseklią išorės dimensiją.

Be aspektų, jau pateiktų pirmesniuose skyriuose, Europos Vadovų Taryba prašo Komisiją ir generalinį sekretorių – vyriausiąjį įgaliotinį iki 2005 m. pabaigos pateikti Tarybai strategiją, apimančią visus išorinius Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo politikos aspektus, paremtą pagal šią programą parengtomis priemonėmis. Šioje strategijoje turėtų atsispindėti ypatingi Sąjungos ryšiai su trečiosiomis šalimis, valstybių grupėmis ir regionais, ir būti sutelkiamas dėmesys į konkrečius TVR bendradarbiavimo su šiomis šalimis, grupėmis ir regionais poreikius.

Visi Sąjungai suteikti įgaliojimai, įskaitant išorės santykius, turėtų būti naudojami bendrai ir nuosekliai kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Turėtų būti atsižvelgiama į šiuos veiksnius¹: vidaus politikos, kaip išorinius veiksmus pateisinančio pagrindinio veiksnio, egzistavimą; valstybių narių vykdomų projektų naudingumo poreikį; prisidėjimą prie Sąjungos užsienio politikos bendrų politinių tikslų; galimybę pasiekti tikslus per pakankamą laiko tarpą; ilgalaikių veiksmų galimybę.

¹ Nustatyti Europos Vadovų Tarybos susitikime Feiroje 2000 m.

EUROPOS VADOVŲ TARYBOS DEKLARACIJA
DĖL ES IR IRAKO SANTYKIŲ

1. Europos Vadovų Taryba apsvarstė įvykius Irake nuo Irako suvereniteto atkūrimo 2004 m. birželio 28 d.
2. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino, kad jos tikslas – saugus, stabilus, suvienytas, klestintis ir demokratiškas Irakas, kuris sustiprins regiono stabilumą; Irakas, kuris konstruktyviai dirbs su savo kaimynais ir tarptautine bendruomene, kad įgyvendintų bendrus uždavinius. Ji sutiko, kad šiems tikslams pasiekti visa ES turėtų bendradarbiauti su laikinąja Irako Vyriausybe, Irako žmonėmis ir 2004 m. lapkričio 23 d. Šarm el Šeike vykstančios Konferencijos dalyviais.
3. Europos Vadovų Taryba ypač palankiai įvertino laikinosios Irako Vyriausybės suverenumo atkūrimą 2004 m. birželio 28 d. Ji dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą remti JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1546 įgyvendinimą bei JT veiklą Irake. Europos Vadovų Taryba pareiškė visišką paramą politiniam pereinamajam procesui, kurio tikslas – pagal konstitucinius reikalavimus renkama Irako Vyriausybė. Ji palankiai vertina visus laikinosios Irako Vyriausybės veiksmus siekiant Irako politinio spektro platesnio dalyvavimo, taip prisidedant prie politinio proceso sėkmės bei surandant Irako problemų sprendimus. 2005 m. sausio mėn. suplanuoti rinkimai yra svarbus šio proceso žingsnis, todėl Europos Vadovų Taryba pažymėjo tolesnės paramos šiems bei 2005 m. gruodžio mėn. suplanuotiems rinkimams svarbą.

-
4. ES dialogo su Iraku ir jo kaimynais būdu skatins nuolatinę regioninę veiklą ir paramą didesniai saugumui bei politiniam ir atstatymo procesui Irake, grindžiamam dalyvavimu, demokratiniais principais, pagarba žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principui, bei paramą saugumui ir bendradarbiavimui šiame regione. Šiuo atžvilgiu Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Tarptautinę konferenciją, kuri bus surengta Šarm el Šeike ir kurioje dalyvaus ES, taip žengdama dar vieną žingsnį stengiantis paremti politinį ir atstatymo procesą, vadovaujantis JTSTR 1546. ES remia šį procesą ir pabrėžia būtinybę surengti rinkimus 2005 m. sausio mėn.
 5. Europos Vadovų Taryba pakartoja, jog smerkia teroro aktus, įkaitų paėmimą ir žudymus, įvykdytus Irake. ES apgailestauja, kad dėl teroristinių smurto išpuolių Irake, tęsiasi Irako žmonių kančios, trukdoma politinei pažangai ir ekonomikos atstatymui Irake, bei palankiai vertina visų šalių įsipareigojimą pagal JTSTR 1546 veikti vadovaujantis tarptautine teise, įskaitant veiksmingą žmogaus teisių apsaugą ir skatinimą.
 6. Europos Vadovų Taryba priminė Europos Vadovų Tarybos birželio mėn. patvirtintą Komisijos komunikatą „ES ir Irakas – veiklos pagrindas“, nustatantį ES ir Irako santykių plėtojimo tikslus vidutinės trukmės laikotarpiui, ir vyriausiojo įgaliotinio J. Solana bei Komisijos nario Ch. Patten laišką. Europos Vadovų Taryba pažymėjo, kad pasiekta svarbi santykių su Iraku pažanga.
 7. Europos Vadovų Taryba priminė bendrą 2003–2004 metais humanitarinei ir atstatymo paramai Bendrijos skirtą 300 milijonų eurų viršijantį įnašą. Šis įnašas daugiausia buvo skirtas pagrindinių paslaugų – vandens, sanitarijos, švietimo ir sveikatos – atnaujinimui, užimtumo padidinimui ir skurdo sumažinimui bei paramai valdymui, politiniam procesui, pilietinei visuomenei ir žmogaus teisėms. Kelios valstybės narės taip pat prisidėjo prie Tarptautinio rekonstrukcijos fondo programos Irake.

-
8. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino bendrą Faktų rinkimo misiją galimai Policijos ir teisinės valstybės operacijai Irake ir apsvarstė jos ataskaitą. Europos Vadovų Taryba pripažino baudžiamojo teisingumo sistemos stiprinimo, užtikrinant pagarbą teisinės valstybės principui, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, svarbą. Ji atkreipė dėmesį į Irako valdžios institucijų norą, kad ES aktyviau dalyvautų veikloje Irake ir kad baudžiamojo teisingumo sektoriaus stiprinimas atitiktų Irako poreikius ir prioritetus.
 9. Europos Vadovų Taryba sutiko, kad ES galėtų naudingai prisidėti atstatant ir kuriant stabilų, saugų ir demokratišką Iraką, vykdydama integruotą policijos, teisinės valstybės ir civilinės administracijos misiją, kuri galėtų skatinti glaudesnę baudžiamojo teisingumo sistemos dalyvių bendradarbiavimą, stiprinti policijos, teisminių bei pataisos sistemų vyresniųjų ir dideles galimybes turinčių pareigūnų valdymo gebėjimus bei tobulinti įgūdžius ir procedūras atliekant baudžiamuosius tyrimus, visapusiškai gerbiant teisinės valstybės principą ir žmogaus teises. Tokia misija turėtų būti saugi, nepriklausoma ir tiksli, tačiau ji būtų papildomojo pobūdžio ir suteiktų pridėtinės vertės įgyvendinamoms tarptautinėms pastangoms bei sukurtų sąsajas su įgyvendinamomis Bendrijos ir valstybių narių pastangomis. Nors Europos Vadovų Taryba priėjo išvados, kad šiuo metu veikla už Irako ribų, palaikant ryšius Irake, būtų įmanoma, ji sutiko, kad kalbant apie misiją Irake, prieš priimant bet kokią sprendimą, reikėtų tinkamai atsižvelgti į visas saugumo problemas.
 10. Ministro Pirmininko I. Allawi susitikimas su Europos Vadovų Taryba suteikė Sąjungai galimybę toliau plėsti politinį dialogą su Iraku bei aptarti Irako ateitį ir stiprinti ES ir Irako santykius.
 11. Europos Vadovų Taryba pateikė I. Allawi visapusiškos ES pagalbos Irakui paketą. Šį paketą, susidedantį iš Bendrijos ir valstybių narių pasiūlymų, sudaro:

Irakas ateityje turės galimybę sudaryti susitarimą su ES, rodantį abipusį ES ir Irako interesą stiprinti partnerystę ir skatinti bendradarbiavimą politikos bei prekybos srityse. Europos Vadovų Taryba paprašė Komisijos pradėti pasirengimą ir darbą su Irako Vyriausybe dėl konkrečių pagalbos programų, kurių paskirtis – sudaryti sąlygas tokiam susitarimui. Todėl Europos Vadovų Taryba paragino Komisiją tinkamai atsižvelgiant į poreikius ir saugumą aktyvinti atstovavimą Bagdade.

Atsižvelgiant į liepos ir rugsėjo mėn. vykusių Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos posėdžių išvadas dėl ES finansinės ir personalo paramos, skirtos pasirengimui rinkimams glaudžiai bendradarbiaujant su JT, Bendrija papildomai skirs 30 milijonų eurų Tarptautinio rekonstrukcijos fondo programos Irake rinkimų grupei ir ketina toliau remti rinkimų procesą konkrečiomis priemonėmis, pavyzdžiui, rinkimų ekspertų siuntimas į Irako nepriklausomą rinkimų komisiją, taip pat vietos stebėtojų mokymai. Valstybės narės taip pat teikia paramą pasirengimui rinkimams pagal dvišalį bendradarbiavimą. Atsižvelgiant į tai, kad rinkimai pagal nustatytą terminą turi įvykti sausio mėn., labai svarbu, kad ši parama būtų paskirstyta nedelsiant ir taip būtų panaudota pasirengimui rinkimams.

Kadangi ES aktyviam JT dalyvavimui Irake skiria ypatingą dėmesį ir remia JT vadovavimą skatinant politinį procesą ir atstatymą Irake, ES valstybės narės yra pasirengusios ženkliai prisidėti prie JT apsaugos pajėgų tarpinės grandies Irake finansavimo, atsižvelgiant į JT generalinio sekretoriaus prašymą. Komisija tęsia dialogą su JT dėl galimybės Bendrijai teikti finansinę paramą vidinei grandžiai.

Iki 2004 m. lapkričio mėn. pabaigos turi būti nusiųsta ekspertų grupė, kuri turės tęsti derybas su Irako valdžios institucijomis, pradėti planuoti galimą jungtinę policijos, teisinės valstybės ir civilinės administracijos misiją, kuri turėtų prasidėti po 2005 m. sausio mėn. įvyksiančių rinkimų, ir ypač – įvertinti būtinus tokios misijos saugumo poreikius. Šiais ir kitais klausimais taip pat reikėtų skatinti dialogą su kitomis regiono šalimis.

Humanitarinės ir atstatymo pagalbos įgyvendinimas; didžioji dalis Bendrijos lėšų ir toliau bus skiriamos Tarptautinio rekonstrukcijos fondo programai Irake.

Irakas naudoja ES bendrąją preferencijų sistemą, ir turėtų būti raginamas imtis veiksmų, būtinų šių preferencijų teikiamai naudai gauti. Europos Vadovų Taryba prisiminė Komisijos pasiūlymą laikinajai Irako Vyriausybei dėl bendrosios preferencijų sistemos su Iraku įgyvendinimo. Susidarius palankioms sąlygoms, Europos Komisija turėtų dirbti kartu su Irako administracija, siekdama sukurti administracinę bendradarbiavimo sistemą, kuri reikalinga bendrosios preferencijų sistemos veikimui.

Valstybės narės ir toliau sieks keistis nuomonėmis dėl skolos ir su ja susijusių ekonominės politikos sąlygų. Kai kurios ES valstybės narės dalyvauja šiuo metu vykstančiose Paryžiaus klubo derybose dėl Irako skolos. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino būsimąjį Irako finansų ministerijos delegacijos vizitą Paryžiaus klube lapkričio mėn.
